

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

V. An, & quâ ratione in diuina voluntate amor, odium, misericordia, iustitia & similes affectus reperiantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

eo, da mihi Christianum, da mihi Iudaeum; si d, da mihi pag-
num, idolorum cultorem, demonum servum, qui non dicat De-
um esse omnipotentem. Negare Christum potest; negare Deum
omnipotentem non potest.

Quares, an sit defectus potestatis in Deo non pos-
mori; non posse peccare, non posse rem factam infectam
reddere. Respondetur nullam esse in Deo impotentiam
sed potius maximam omnipotentiae suae perfectionem
posse enim mori, aut aliquid pati non est potentia, sed de-
fectus potentiae: vnde recte dixit S. Aug. lib. 5. de Civitate
cap. 10. *Omnipotens est Deus, faciendo, quicquid vult; non po-
tendo, quod non vult.*

Posse item peccare non est argumentum potentiae, sed
potius infirmitatis. Recte enim Petrus Damian. opusc. 31
de Omnipotentia Dei cap. 10. *Quod malum est (inquit) po-
tius nihil debet dici, quam aliquid; atque ideo nihil praesudicari
si dicamus Deum omnia posse, licet mala non possit: cum mala non
sint in omnia, sed potius extra omnia debeant suspicari.*

Denique, quod Deus non possit id, quod semel factum
est, infectum reddere, non ex imbecillitate provenit
sed potius ex divinae veritatis perfectione: ut enim recte
dixit S. Aug. Lib. 26. contr. Faust. Manich. cap. 5. *Quis
quis dicit: Si omnipotens est Deus, faciat, ut, quae facta sunt, fa-
cta non fuerint: non videt hoc se dicere: Si omnipotens est, faci-
at, ut ea, quae vera sunt, eo ipso, quo vera sunt, falsa sint.* Inde
patet, cur communiter Theologi dicant Deum illa non
posse, quae inuoluunt contradictionem.

SECTIO V.

*An, & quâ ratione in diuina voluntate amor, o-
dium, misericordia, iustitia & similes affe-
ctus reperiantur.*

Certum est hos & similes affectus, si considerentur,
prout secum inferunt aliquam inuolutionem siue
côr-

corporalem siue spiritualem, nullomodo in diuina voluntate reperiri, cum sit omnis prorsus immutationis expertus, vt ex antedictis constat. Quæstio igitur proposita de ijs intelligenda est, prout habent simpliciter rationem actus, sine vlla imperfectione adiuncta. Et in hoc sensu.

Dicendum est 1. in diuina voluntate esse verum amorem, non tantum erga se, sed etiam erga creaturas. Hoc patet ex ijs, quæ dicta sunt sectione secundâ; & confirmari potest, quantum spectat ad amorem, quem Deus habet erga creaturas, ex eo quod, quidquid entitatis & bonitatis habent creaturæ, id totum habent, quia Deus vult ea habere; amare autem aliquem nihil est aliud quam ei bonum velle. Ita S. Thomas 1. p. q. 20. art. 2. Vbi rectè obseruat differentiam amoris diuini & humani: homo enim supponit in obiecto amato bonitatem; at verò Deus amando infundit bonitatem, atque adeò facit id, quod amat, bonum, ac proinde amabile.

Dicendum 2. Deum non æqualiter omnes creaturas diligere: certum est enim, vt docet S. Thom. supra art. 4. meliores semper magis amari à Deo quatenus meliores; eò enim meliores sunt, quò maius bonum à diuina voluntate accipiunt; maius autem bonum à Deo accipere est magis ab eo amari. Est autem notanda doctrina S. Doctoris in responsione ad tertium, vbi docet præsumptuosum esse, velle diiudicare, an aliquis sanctorum sit altero sanctior & Deo charior; nam vt dicitur Prouerb. 16. Spirituum ponderator est Dominus.

Sicut autem amor, sic etiam contrariam ob causam in diuina voluntate reperitur odium, tam respectu peccati, quam peccatoris, quatenus peccator est, Sap. 14. Similiter odio sunt Deo, impius, & impietas eius. Et hoc satis manifestè constat ex eo, quod Deus peccatoribus vult malum vindictæ ac pœnæ æternæ; est autem proprius odij actus velle malum, sicut amoris velle bonum.

Dicendum 3. in Deo esse iustitiam. Patet ex innumeris scripturæ locis: Psal. 118. *Iustitia tua, iustitia in æternum.* Rom. 1. *Iustitia Dei in eò reuelatur ex fide: cum autem du-*
plex

plex fit iustitia, commutativa & distributiva; prior, quæ consistit in eo, ut tantum reddatur, quantum acceptum fuerit, non est proprie in Deo, ut rectè docet S. Thomas quæst. 21. art. 1. iuxta illud ad Rom. 11. *Quis prior dedit, & retribuetur ei? nihil enim à nobis Deus accipere potest, quin prius illud ipse nobis dederit: unde cum maximam ratione Conc. Trident. sess. 6. cap. 16. sic loquitur: Absque ut Christianus homo in seipso vel confidat, vel gloriatur, & in Domino: cuius tanta est erga omnes homines bonitas, ut coram velis esse merita, quæ sunt ipsius dona.*

Posterior vero iustitia, quæ consistit in distributione bonorum communium iuxta proportionem meritorum cuiusque, si strictè sumatur, non est etiam proprie in Deo, quia nullum creaturæ meritum omnia Dei dona præcedere potest; cum omne meritum ab aliquo gratuito Deo dono, hoc est ab eius gratia, initium sumat, ut supponimus ex tractatu de gratia. Deinde quia Deus erga creaturas nullius rei debitor est.

Quare dicere debemus iustitiam in Deo reperiri modo longe perfectiori, & eminentiori, considerando illam prout abstrahit ab omnibus humanæ iustitiæ conditionibus, quæ Deo minimè conueniunt, & dicit aliquam in Deo perfectionem, quæ secundum nostrum concipiendi modum voluntatem eius dirigit, tum in distributione præmium supposito creaturæ per ipsius Dei gratiam merito, tum in inflictione pœnarum supposito eiusdem creaturæ per propriam voluntatem peccato.

Dicendum 4. in Deo esse misericordiam. Hoc patet similiter ex scripturis, quæ ubique diuinam prædicant misericordiam: Ps. 88. *Misericordias Domini in æternum cantabo;* Tren. 3. *Misericordia Domini, quia non sumus contempti.* Et hæc proprie in Deo inuenitur, ut docet S. Thom. supra a. 3. non quidem secundum passionis affectum, sed secundum effectum: unde S. Anselm. in proso!. cap. 10. *Misericors es, non quia tu sentis affectum, sed quia nos sentimus effectum.*

Obseruat autem rectè S. Doctor sup. art. 4. in omnibus Dei

Dei operibus misericordiam eius, & iustitiam simul inueniri: vnde dicit in respons. ad 1. etiam in damnatione reperiri aliquam Dei misericordiam, non quidem totaliter relaxantem, sed aliquam subleuantem; hoc est quod, cum Deus iuste possit acerbioribus adhuc pœnis eos affligere, id tamen ex misericordia non facit, sed eos semper citra condignum punit.

SECTIO VI.

An sit in Deo prouidentia, & ad que se extendat.

Nomine prouidentia intelligimus hic actum aliquem tum intellectus, tum voluntatis Dei, quo ipse ordinat & dirigit res creatas in suos fines particulares, ac præsertim in finem omnium vltimum, qui est ipse Deus.

Hoc supposito dicendum est 1. in Deo esse prouidentiam respectu omnium rerum creatarum. Est de fide & probari potest ex pluribus scripturæ locis. Sap. 8. *Attingit a fine ad finem fortiter, & disponit omnia suauiter: & cap. 14. Tua, Pater, prouidentia gubernat. S. Matth. 6. Respicite volatilia cæli, quoniam non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea: & pater vester cælestis pascit illa. Considerate lilia agri, &c.*

Probat 2. ex S. Cypriano lib. de Idolorum vanitate: *Mundi vnus est rector, qui vniuersa, quacumque sunt, verbo iubet, ratione dispensat, virtute consummat: & ex S. Damasc. lib. 1. de Fide cap. 2. Quod Deus bonus sit, iustus, rerum omnium conditarum architectus; quod vim omnem imperiumq; habeat, omnia inspiciet, omnibus prospiciat, omnia in potestate habeat; hæc, inquam, omnia scimus & confitemur.*

Probat 3. ratione, quâ vtitur S. Thom. 1. p. q. 22. a. 2. quia, cum Deus sit causa efficiens prima & perfectissima omnium rerum, quæ ab illa pendent, non tantum in fieri, sed

ri, sed